

Человечество веками использует шафран в медицине, фармакологии, косметологии, кулинарии, и так и не может найти этой пряности более дешёвый аналог, поэтому недаром шафран называют “красным золотом” – и стоит оно дороже настоящего!

Світ української культури
Медурі Аліа (Марокко)
Науковий керівник – доцент Т.Г. Копиткова
ХНАДУ

Культурою називають матеріальні і духовні цінності людства в цілому або народу зокрема, які були накопичені протягом історії. Культурні досягнення передаються з покоління в покоління.

До досягнень матеріальної культури належать предмети – результати людської діяльності (наприклад, будівлі, обладнання, машини, одяг, посуд, знаряддя праці і т. п.).

Духовна культура – це моральні норми, виховні принципи, які створювалися народом протягом століть. Ці неписані правила були настільки ж непорушні, як і одвічна віра українців в Бога, добро, красу.

Так звані соціальні норми або правила регулюють поведінку людини в суспільстві. Наприклад, у відповідь на вітання слід привітатися. А коли бажають здоров'я – подякувати.

Слід звернути увагу на те, що духовна і матеріальна культури завжди тісно пов'язані. Наприклад, релігія в житті людини відповідає за гармонію в його духовному світі, але величні будівлі храмів і церков, зведені з урахуванням духовних потреб, – це вже надбання матеріальної культури.

Сьогодні в численних музеях можна побачити різні твори стародавнього мистецтва, що свідчать про високий культурний рівень наших предків.

Отже, українська культура є сукупністю матеріальних та духовних цінностей, що створив український народ протягом свого існування.

Для української культури базою є народна культура, на основі якої

поступово створилися професійні наука, література та мистецтво. Своєрідність української культури було також обумовлено впливом географічного розташування, особливостями історичного розвитку, а також взаємодією з культурами інших народів.

Широко відображена культура України у фольклорі. До поняття "фольклор" відносяться всі види народної творчості: усна народна творчість, танці і т. п. Україна має повне право пишатися національним фольклором. Викликають повагу мудрість і дотепність, виражені в приказках, прислів'ях і байках. Надихають на подвиги народні думи про козацькі перемоги. Вчать добру і справедливості казки і легенди. Але найбільше відомі в усьому світі українські пісні. Здається, вони увібрали в себе душу народу. Пісня супроводжує людину все життя – від самого народження і до смерті. Вона допомагає під час роботи, втішає в горі, піднімає настрій.

Пісні "Розпрягайте, хлопці, коней", "Ой не ходи, Грицю" та багато інших стали візитною карткою українського фольклору. Без них не обходяться свята не тільки в Україні, але й в Росії, Білорусії, Казахстані, Молдові. Та й за кордоном нашої культурній спадщини віддається дань поваги – в Канаді, Польщі або Чехії існують клуби української пісні.

"Ой на горі то й женці жнуть, а попід горою ярмом-долиною козаки йдуть..." – співають українці, і перед очима постає картина: поспішає на битву кінний загін, пилить старий шлях, а женці проводжають поглядом козаків гетьмана Сагайдачного.

Багато пісень розповідають про історію українського народу – такою багатою драматичними подіями, героїзмом і самовідданістю. Існують ще пісні про кохання, сімейно-побутові та жартівливі, і кожна з них – витвір мистецтва. У цих піснях відображена міцність українських традицій і майже надприродна здатність протистояти впливам ззовні.

В цілому народні звичаї – це втілені в дії і слова особливості світосприйняття, відносин між різними людьми. За звичаями, яких

дотримується людина, можна навіть відгадати, якого вона народу, якої віри.

Нашому поколінню випало відроджувати і розвивати українські традиції. Чималих успіхів в цьому досягли київський гурт "Древо", Олег Скрипка, який організував чудовий фестиваль "Країна мрій". До того ж випускаються диски з етнічною музикою у виконанні професійних виконавців і груп. До важливих подій музичного життя можна віднести "Артвелес", "Оберіг", "Українську лабораторію фольклору" та інші. Багато виконавців сучасної музики широко використовують в текстах пісень, в музичному супроводі і в відеокліпах фольклорні мотиви.

Майже у кожного народу є таке повір'я: людину, яка забуває звичаї свого народу, карають Бог і люди. Вона блукає по світу подібно до блудного сина, і ніде немає для неї місця, адже ця людина більше не існує для свого народу.

Різноманітні фольклорні жанри, які створювалися народом протягом століть, стали потужною основою, на якій вирости українська література і театр. Фольклор живе і розвивається. Він здатний відгукуватися на події, які відбуваються в суспільстві.

В усній народній творчості відображаються яскраві картини повсякденного життя народу: бажане весілля для дівчини, щасливу подорож хлопця, добробут господаря, лагідний або не дуже характер господині і т. і.

На відміну від суспільної думки інших європейських країн, де проблеми бідності, хвороб і безкультур'я планувалося подолати шляхом технічного прогресу, підвищення продуктивності праці і соціального експериментування, українські мислителі закликають до іншого. "Родинна праця" і самопізнання, свобода, заради якої не шкода розлучитися з благополуччям, обмеження життєвих потреб, перевага духовності, ніж матеріальності – ось ті шляхи і рецепти щастя, яких дотримувалися і які пропагували провідні українські мислителі. Сьогодні такі підходи мають особливе значення для всього людства.

Наші предки були язичниками. Вони обожнювали сили природи і поклонялися їм, приносили жертви. У 988 році князь Володимир прийняв

християнство сам і хрестив Київську Русь.

До введення християнства на Русі вже існувала багата і своєрідна культура. Сталося органічне злиття церковних і народних традицій. Релігійний календар на протязі багатьох століть співіснував з народним календарем, а тому і відбулося своєрідне злиття двох дуже різних систем, "приспосовання" християнських традицій до більш древнім, а тому і дуже сильним язичницьким.

Злиття язичницького і християнського світоглядів яскраво відображає свято Різдва, точніше – Святий Вечір перед Різдвом. З одного боку, кожна сім'я готується гідно відзначити свято народження Сина Божого – Ісуса Христа. З іншого - саме в цей вечір на святкову вечерю запрошуються душі померлих предків.

Хороший господар виходить на вулицю і підкупує худобу, птицю, сили природи, щоб на прийдешній рік забезпечити свою родину від усіляких негараздів. У минулі часи на свято Різдва припадав свято зимового повороту сонця. Різдво – сімейне свято. Народні обряди, пов'язані зі Святим Вечором, символічно поєднують сім'ю.

Більшість віруючих громадян України – християни. Україна – перша східнослов'янська держава, на території якого проповідувалося християнство. Будучи вже в 10 столітті розгалуженою системою віровчення, християнство, як релігія в Україні, знайшло сприятливе суспільне, державне і етнічне підґрунтя.

Найбільші християнські церкви в Україні – Українська православна церква Московського патріархату і Українська православна церква Київського патріархату. Їм належить найбільша кількість парафій, релігійних організацій та навчальних закладів. Великим впливом в західних регіонах України користуються Українська греко-католицька і Українська римо-католицька церкви. Є серед прихильників релігійного життя в Україні та представники протестантських християнських конфесій: баптисти, лютерани, адвентисти, кальвіністи і інші.

Іслам, одна з трьох світових релігій, в Україні налічує кілька мільйонів прихильників. Мусульмани проживають переважно в південних областях

України та великих українських містах. Мусульманські громади різного національного складу діють у всіх регіонах України.

Мають свої об'єднання в Україні і прихильники деяких нетрадиційних для Східної Європи релігій: буддисти, кришнаїти, язичники.

В цілому картина релігійного життя в Україні виглядає досить строкатою, але при цьому прихильники різних релігій і конфесій мирно уживаються між собою. Запорукою світу між конфесіями в Україні завжди були толерантність і миролюбність українців, їх віротерпимість і вільнодумство. Храми різних релігій в Україні, у великих і маленьких українських містах – церкви, костели, мечеті завжди готові прийняти своїх прихильників з будь-яких куточків світу.

Таким чином, можливість вивчення матеріальної і духовної культури відкриває різноманіття традицій, звичаїв, національних ремесел, релігій і, в цілому, самобутність українського народу. Іноземцю це допомагає оцінити, порівняти і, в свою чергу, глибше вивчити як культуру власної країни в цілому, так і її народів зокрема.

Розуміння місцевих правил і норм (релігія, культура, традиції, особистий простір, сімейна взаємодія, зоровий контакт, ставлення до часу, старіших за віком) допоможе дізнатися більше про країну і легше пристосуватися до нового оточення.

Література:

1. Ковалевський, В.О. Українські традиції / В.О. Ковалевський. – Х. : Фоліо, 2007. – 573 с.
2. Коваль, М. В. Довідник з історії України / М. В. Коваль, С. В. Кульчицький. – К. : Україна, 1996. – 464 с.
3. Рідний край: довідник з народознавства / За ред. І. Ф. Прокопенка. – Х. : Основа, 1993. – 582 с.
4. Щербаков, В.И. Преподавание курса "Страноведение: Украина" для иностранных студентов / В.И. Щербаков // Тези XVII Міжнародної науково-практичної конференції "Викладання мов у вищих навчальних закладах освіти на сучасному етапі. Міжпредметні зв'язки" (м. Харків, 6 – 7 червня 2013 року). – Х. : ХНУ, 2013. – С. 174 – 176.